

**Силабус
вибіркового компоненту ВК**

Назва дисципліни:	Облік у зарубіжних країнах
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=852
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра обліку і оподаткування
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Маліков Володимир Васильович, докт. наук з держ.управл., професор
Контактний телефон:	(057) 738-77-98
E-mail:	ie_khnahtu@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка фахівців зі спеціальності облік і аудит для виконання майбутніх професійних обов'язків з використанням змісту дисципліни, що відповідає його предмету. Для досягнення цієї мети завдання дисципліни полягають у формуванні системи знань, вмінь та уявлень, як головних завдань дисципліни.

Предмет: активи, капітал і зобов'язання підприємства в країнах з високорозвиненою ринковою економікою.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: місце дисципліни в системі наукових знань, бухгалтерського обліку в Україні і в зарубіжних країнах їх взаємозв'язок.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:
Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, Гроші та кредит.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати в команді;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;
- здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та

функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

- володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;
- аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Загальноприйняті принципи й системи обліку	1	2
	СР Склад і загальна характеристика міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, їх зв'язок з національними стандартами обліку. Системи обліку. Технологічний процес і процедури фінансового обліку: рахунки, етапи облікового циклу, система облікових реєстрів.	8	8
2	ЛК Фінансова звітність	2	2
	ПР Фінансова звітність Призначення, склад і загальна методика складання фінансової звітності. Бухгалтерський баланс, його побудова, зміст й оцінка статей. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і форми. Методика складання Звіту про прибутки та збитки. Звіт про рух грошових коштів, його призначення, зміст і методика його складання. Звіт про власний капітал, його призначення та зміст. Додатки до фінансової звітності.	2	1
	СР Методика аналізу фінансової звітності. Горизонтальний і структурний (вертикальний) аналіз. Аналіз фінансового стану підприємства на основі відносних показників. Аналіз показників платоспроможності (ліквідності), заборгованості (структури капіталу), рентабельності, оборотності засобів (ділової активності).	8	8
3	ЛК Облік грошових коштів	2	2
	ПР Облік грошових коштів Склад грошових коштів, характеристика рахунків для їх обліку. Відображення грошових коштів у звітності. Облік і контроль касових операцій і грошей у касі. Облік створення й використання фонду дрібних сум. Ваучерна система обліку та контролю витрат грошових коштів.	2	1
	СР Документальне оформлення, облік і контроль операцій з банківськими рахунками. Складання узгоджувальної таблиці облікових записів підприємства та банку. Особливості обліку грошових коштів в умовах використання електронної системи розрахунків	8	8
4	ЛК Облік розрахунків з дебіторами	2	2
	ПР Облік розрахунків з дебіторами Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості. Облік рахунків до одержання. Облік наданих знижок і повернення проданих товарів. Облік податку на додану вартість. Методика розрахунку та облік сумнівної дебіторської заборгованості.	2	1
	СР Облік векселів до одержання та векселів, не сплачених у встановлений термін. Облік дисконтованих векселів	9	9
5	ЛК Облік товарно-матеріальних запасів	2	2
	ПР Облік товарно-матеріальних запасів Поняття й склад товарно-матеріальних запасів. Системи	2	1

	обліку товарно-матеріальних запасів: постійного та періодичного обліку. Облік руху запасів у системі рахунків.		
	СР Методи оцінки запасів, їх порівняльна характеристика та вплив на фінансові результати. Оцінка й відображення товарно-матеріальних запасів під час складання балансу.	9	9
	ЛК Облік довгострокових активів	1	1
6	ПР Облік довгострокових активів Склад, класифікація та оцінка довгострокових активів. Облік надходження основних засобів. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів. Облік модернізації та ремонту основних засобів. Облік вибуття основних засобів та їх переоцінки.	2	1
	СР Облік природних ресурсів та їх виснаження. Сутність нематеріальних активів, їх класифікація та оцінка. Облік надходження амортизації та вибуття нематеріальних активів	9	9
	ЛК Облік фінансових вкладень і консолідована звітність.	2	2
7	ПР Облік фінансових вкладень і консолідована звітність. Види фінансових інвестицій, їх характеристика й порядок оцінки. Облік довгострокових інвестицій у боргові зобов'язання (облігації). Облік довгострокових інвестицій в акції.	2	1
	СР Методика й техніка складання консолідованої фінансової звітності	9	9
	ЛК Облік короткострокових зобов'язань.	1	1
8	ПР Облік короткострокових зобов'язань. Види короткострокових зобов'язань та їх оцінка. Облік заборгованості з рахунків постачальників. Облік комерційних і розрахункових знижок, наданих постачальниками. Облік заборгованості з векселів виданих	2	1
	СР Облік інших короткострокових зобов'язань: заборгованості з податків, дивідендів з оплати, з авансів від клієнтів, поточної частини довгострокових зобов'язань. Облік заробітної плати та зобов'язань із заробітної плати	9	9
	ЛК Облік довгострокових зобов'язань	1	1
9	ПР Облік довгострокових зобов'язань Зміст й оцінка довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових облігацій. Види облігацій, порядок їх випуску та визначення теперішньої вартості. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) за номінальною вартістю. Облік довгострокових облігацій, випущених зі знижкою (дисконтом). Облік довгострокових облігацій, випущених з премією. Способи амортизації дисконту й премій з випущених облігацій	1	1
	СР Облік викупу облігацій. Облік перетворення облігацій в акції. Облік довгострокових зобов'язань з векселів виданих. Облік довгострокових орендних зобов'язань. Методика розрахунку лізингових платежів. Облік зобов'язань з імпортного кредиту та з пенсійних виплат	9	9
10	ЛК Облік власного капіталу та розподілу прибутку в корпораціях та товариствах	1	1

	ПР Облік власного капіталу та розподілу прибутку в корпораціях та товариствах Облік формування та змін капіталу корпорації. Порядок й облік розподілу прибутків (збитків) між партнерами. Фінансова звітність корпорації. Облік ліквідації корпорації. Порядок створення корпорацій. Капітал корпорацій. Види, характеристика акцій та їх оцінка Облік випуску (продажу) простих і привілейованих акцій.	1	-
	СР Облік конвертації привілейованих акцій у прості. Облік організаційних витрат, їх амортизація. Нарахування та облік розрахунків з дивідендів. Облік розщеплення акцій. Облік податку на прибуток і розподілу прибутків корпорації.	9	9
	ЛК Основи управлінського обліку	1	1
11	ПР Основи управлінського обліку Концепція та зміст управлінського обліку. Порівняльна характеристика управлінського й фінансового обліку. Об'єкти управлінського обліку. Класифікація витрат і доходів: для визначення собівартості продукції, фінансових результатів та оцінки запасів; для прийняття управлінських рішень; для цілей контролю структурних підрозділів	-	-
	СР Організація управлінського обліку. Системи обліку витрат і калькулювання собівартості в зарубіжних країнах. Організація обліку й контролю за центрами відповідальності. Використання обліково-аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень	9	9
Разом	ЛК	16	16
	ПР (ЛР, СЗ)	16	16
	СР	88	88

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): не передбачене

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
- 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ - підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ - оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n - кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

–

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

–

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється (*обрати потрібне*):

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;
 - за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.
- Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 - Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010
2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 /Переклад з англ. За 16 ред. С.Ф. Голова. К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2001: зміни та доповнення /Переклад з англ. За ред. С.Ф. Голова. К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2001.
4. Бондар М. І., Верига Ю. А., Мельник С. І., Хоменко Н. В. Облік в зарубіжних країнах. Центр навчальної літератури. 2017. 216 с.
5. Губачова О. М., Мельник С. І. Облік в зарубіжних країнах. Центр учбової літератури. 2019. 400 с.
6. Кочерга С. В., Пилипенко К.А. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. К: Центр навч. літ., 2019. 216 с.
7. Онищенко В.О. Облік в зарубіжних країнах. К.: ЦУЛ, 2019. 576 с.
8. Бондар М. І., Онищенко В. О., Дубова В. Облік в зарубіжних країнах. Центр учбової літератури. 2021. 576 с.
9. Облік в Зарубіжних країнах: навчальний посібник / Н. С. Акімова., А. П. Грінько, О. В. Топоркова, Т. А. Наумова, Н.С. Ковалевська, Л. О. Кирильєва, В. В. Янчев. Х.: ХДУХТ, 2016. 288 с
10. Єфіменко, В. І. Облік у зарубіжних країнах : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київський національний економічний університет. К.: КНЕУ, 2017. 211с.
11. Рибачова О.М., Облік у зарубіжних країнах. К.: Укоопспілка, 2019. 464 с
12. Зелікман В.Д., Ерьоміна О.Л., Безгодкова А.О. Облік у зарубіжних країнах : навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2017. 131 с.
13. Дергачова В.В., Скоробагатова Н.Є. , Шик Л.М. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. К.: НТУУ «КПІ», 2020. 257 с.

Додаткові джерела:

1. дистанційний курс:
<https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=852>
2. www.libary.if.ua
3. www.elbook.com
4. www.libr.org.ua
5. www.zakon.rada.gov.ua
6. <http://buhgalter911.com>
7. Облік і фінанси АПК. Бухгалтерський портал <http://magazine.faaf.org.ua/>
8. Газета «Все про бухгалтерський облік» <http://vobu.kiev.ua>
9. Газета «Урядовий кур'єр» <http://www.ukurier.gov.ua/>
10. Електронна бібліотека <http://pidruchniki.com.ua/> ____

Розробник (розробники)
силабусу навчальної дисципліни

Володимир МАЛІКОВ

Завідувач кафедри

Тетяна КОВАЛЬОВА